

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

GipsRecycling Sverige AB
Varuvägen 9
125 30 ÄLVSJÖ

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) för återvinning av annat avfall än farligt avfall på fastigheten Bista 4:27 i Håbo kommun

Anläggningsnummer: 0305-60-009

BESLUT

Tillstånd

Länsstyrelsen i Uppsala län, Miljöprövningsdelegationen (MPD), meddelar GipsRecycling Sverige AB (orgnr. 556686-5233) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) att bedriva återvinningsverksamhet avseende högst 25 000 ton returgips per år inom bolagets anläggning på fastigheten Bista 4:27 i Håbo kommun.

Verksamheterna klassificeras enligt den i ärendet tillämpliga bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med **verksamhetskod 90.100**, anläggning för att genom mekanisk bearbetning återvinna annat avfall än farligt avfall, (prövningsnivå B, prövning hos länsstyrelsen).

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen (MPD) godkänner med stöd av 6 kap. 9 § MB miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor för verksamheten

Länsstyrelsen (MPD) föreskriver att följande slutliga villkor ska gälla för verksamheten.

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas huvudsakligen i enlighet med vad som GipsRecycling Sverige AB angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3
TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -12 00 11 E-POST: uppsala@lansstyrelsen.se
PLUSGIRO 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

Lagring av farligt avfall, kemikalier m.m.

2. Lagring av farligt avfall samt lagring av kemiska produkter ska ske under tak på tät hårdgjord yta inom invallat område. Det invallade området ska rymma en volym motsvarande volymen av den största behållaren samt minst 10 procent av summan av övriga behållares volym. Bränsle till dieselgenerator och lastmaskiner ska förvaras i dubbelmantlad tank inom invallning. Tanken ska förses med påkörningsskydd. Rutiner för kontroll av tankens skick ska finnas. Saneringsutrustning ska finnas lätt tillgängligt.

Damning eller annan olägenhet

3. All lagring, hantering och bearbetning av gipsavfall ska ske inomhus. För att minimera damning ska dörrar och portar hållas stängda då verksamheten pågår med undantag för in- och uttransporter. Rutiner för kontroll av mottagningshallens täthet skall finnas i syfte att motverka diffus damning i närområdet. Om problem med damning ändå uppstår från hallen eller omgivande körytor, eller andra olägenheter, ska i samråd med tillsynsmyndigheten orsaken till problemen utredas samt vid behov åtgärdas.

Nyinstallation av elförsörjning

4. När utrustning för elförsörjning av återvinningsaggregatet förnyas/byts ut får detta ske först efter samråd med tillsynsmyndigheten.

Drift

5. Generatoren till återvinningsanläggningen får endast drivas med fordonsdiesel som innehåller förnybar råvara motsvarande en andel om minst 20 %. Under vintertid får fordonsdiesel med mindre andel förnybar råvara användas om det sker på tillverkarens rekommendation.

Buller

6. Buller från anläggningen inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas så att inte högre ekvivalent ljudnivå uppkommer som riktvärde* utomhus vid närmaste bostäder än
50 dB(A) dagtid (kl. 07-18)
40 dB(A) samtliga dygn nattetid (kl. 22-07)
45 dB(A) kvällstid (kl. 18-22), samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07-18).
Den momentana ljudnivån får nattetid vid bostäder inte överstiga 55 dB(A).
Motsvarande nivåer vid arbetslokaler för icke bullrande verksamhet som ska innehållas är:
60 dB(A) måndag - fredag (kl. 07-18)
55 dB(A) kväll (kl. 18-22) samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07-18)
50 dB(A) nattetid (kl. 22-07).

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

* *Med riktvärde avses ett värde som om det överskrids medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan hållas.*

Igångsättningstid

Fråga är om pågående verksamhet varför förordnande om igångsättningstid enligt 22 kap. 25 § MB inte är relevant.

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen (MPD) förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket MB att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte GipsRecycling Sverige AB från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

GipsRecycling Sverige AB ska fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön (26 kap. 19 § MB) samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Varje år före utgången av den 31 mars ska miljörapporten inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § MB). Miljörapporten ska utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2006:9) om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Enligt 2 kap. MB gäller vissa allmänna hänsynsregler som ska iakttas. Särskilt erinras om 2 kap. 4 § vari föreskrivs om skyldigheten att undvika sådana kemiska produkter som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljö om de kan ersättas med sådana produkter som kan antas vara mindre farliga.

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med bestämmelserna i 5 och 21 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, ska den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § samma förordning snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet.

Avgift för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet ska enligt 2 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt MB betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges med beteckningen A eller B i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

4 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

Om verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. GipsRecycling Sverige AB ansvarar för att undersöka om mark- och vattenområden, byggnader och anläggningar är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön och i så fall även ansvara för att efterbehandling sker (10 kap. MB).

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Fråga är om pågående tidigare anmälningspliktig återvinningsverksamhet (C-verksamhet med prövning i den kommunala miljönämnden) som genom den sökta utökningen blir tillståndspliktig.

Ansökan med åtaganden, yrkanden och förslag till villkor.

SverigeRecycling Sverige AB, nedan kallat Bolaget, yrkar att Länsstyrelsen (MPD) lämnar Bolaget tillstånd enligt 9 kap 6 § MB att inom fastigheten Bista 4:27 i Håbo kommun driva en anläggning för återvinning av avfall, i enlighet med vad som anges i denna ansökan med tillhörande bilagor, med en mottagning och behandling av högst 25 000 ton returgips per år.

Bolaget yrkar även att, på villkor som anges i 22 kap 28 § första stycket MB att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

Bolaget föreslår följande villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor skall verksamheten bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till tillsynsmyndigheten.
2. All lagring, hantering och bearbetning av gipsavfall ska ske inomhus. För att minimera damning ska dörrar och portar hållas stängda då verksamheten pågår med undantag för in- och uttransporter.
3. Rutiner för kontroll av mottagningshallens täthet skall finnas i syfte att motverka diffus damning i samband med att återvinningsaggregatet är i drift och när tippning och materialtransporter sker i hallen.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

4. Bullerbidraget från verksamheten skall begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än
50 dB(A) vardagar, måndag-fredag dagtid (kl. 07-18)
40 dB(A) nattetid (kl. 22-07)
45 dB(A) övrig tid.

Motsvarande nivåer vid arbetslokaler för icke bullrande verksamhet som ska innehållas är:

60 dB(A) måndag- fredag (kl. 07-18)
55 dB(A) kväll (kl. 18-22) samt lördag, söndag och helgdag
50 dB(A) nattetid (kl. 22-07).

Momentana ljud nattetid (kl. 22-07) får som riktvärde maximalt uppgå till 55 dB(A) vid bostäder. Om ljudet innehåller hörbara toner och impuls ljud ska bullervärdena sänkas med 5 dB(A).

5. Bränsle till dieselgenerator och lastmaskiner skall förvaras i dubbelmantlad tank. Tanken skall förses med påkörningsskydd. Rutiner för kontroll av tankens skick ska finnas.

6. Kemiska produkter samt farligt avfall ska förvaras och hanteras på sådant sätt att eventuellt läckage och spill inte kan förorena mark och vatten. Utrustning för att sanera spill av bränsle samt motor- och hydrauloljor ska finnas tillgängligt.

Samråd

Samråd genomfördes den 7 juni 2010 med Länsstyrelsen och den kommunala miljönämnden. Det har även genomförts samråd med enskilda berörda (närboende och arbetsställen). Från en närbelägen verksamhet framfördes synpunkter på bl.a. damning och lukt. Synpunkterna har besvarats av Bolaget. Länsstyrelsen beslutade den 19 augusti 2010 att den planerade verksamheten inte kan antas medföra betydande miljö-påverkan i den mening som avses i MB.

Ärendets handläggning

Tillståndsansökan enligt 9 kap MB inkom den 15 oktober 2010. En miljökonsekvensbeskrivning var bifogad ansökan. Länsstyrelsen begärde kompletteringar av ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen.

Den kompletterade ansökan och miljökonsekvensbeskrivning kungjordes i Enköpings posten den 21 januari 2011. Ansökan remitterades för yttrande till Tillståndsnämnden i Håbo kommun. Nämnden har inkommit med yttrande. Bolaget har fått ta del av yttrandet och har kommit in med bemötanden.

Bolaget har fått del av Länsstyrelsens förslag till beslut i ärendet och beretts tillfälle att yttra sig men har inte vidare hörts av inom föreskriven tid.

SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Bolaget är den största aktören i Sverige då det gäller mottagning och behandling av returkips för återvinning. Slutprodukten används som råvara vid tillverkning av gipsskivor. Bolaget har uppfört en anläggning för återvinning av gipsavfall i anslutning till Gyproc AB:s anläggning för tillverkning av gipsskivor i Bålsta. Bolaget bedriver insamlingsverksamhet på ett antal platser i Sverige varifrån avfallsråvaran, huvudsakligen i form av gipsskivor, transporteras till några uppsamlingsplatser för bearbetning. Verksamheten sker inomhus i en lagrings- och bearbetningshall. Mellan dessa uppsamlingsplatser alternerar en mobil anläggning som separerar gipset genom mekanisk bearbetning till tre fraktioner; gipspulver, kartongavfall och metall. Lagring av returkips sker genom att containers anländer och töms i hallen. Detta sker normalt måndag – fredag kl. 07.00 - 17.00. Leverans sker till stor del på bil med släp, som lastar ca 30 ton, vilket minimerar antalet transporter. Gipsen lastas av i bearbetningshallen som rymmer ca 3 000 ton returkips. Bearbetning av avfallet sker kampanjvis. För närvarande används en maskin med kapaciteten 20 ton per timme, vilket vid en returkipsmängd på ca 25 000 ton/år ger en total drifttid på ca 1 250 timmar/år eller ca 8 veckor/år effektiv tid. Under bearbetningsperioden kan drift ske 24 timmar per dygn. Drift över helger sker endast i undantagsfall. Uppskattningsvis kommer drift i bearbetningen att ske 2 veckor under en 8 veckors period. Detta ger en total drifttid på ca 12 veckor/år. Detta inkluderar viss stilleståndstid.

Transporter

Transporterna beräknas uppgå till ca 20 leveranser/vecka med lastbil. Detta innebär i genomsnitt ca 4 transporter/dag men viss variation kan förekomma beroende på typ av fordon. Därutöver sker viss intern trafik med arbetsmaskiner mellan Bolaget och Gyproc AB. Återvinningsanläggningen transporteras till och från anläggningen ca 8 - 10 gånger per år beroende på produktionsnivå. Trafiken på tillfartsleden (Kalmarleden) uppgår till 3 068 årsdygnstrafik varav ca 180 fordonsrörelser (6 %) utgörs av tung trafik. Av den totala trafiken utgör Gyproc AB:s transporter ca 45 fordon/dygn motsvarande ca 90 fordonsrörelser/dygn (ca 3 % av de totala transportererna) och andelen av de tunga transportererna är ca 50 %. Bolagets transporter uppgår således till knappt 10 % av Gyproc AB:s genomsnittliga antal transporter och ligger därmed inom de variationer som normalt förekommer och utgör således ingen påtaglig trafikökning.

Energi

Dieselförbrukningen kan överslagsmässigt uppskattas till ca 50 ton/år, motsvarande en energiförbrukning på ca 330 MWh/år eller ca 13 kWh/ton gipsråvara (tillförd effekt). Huvuddelen används för kross och separeringsverk samt arbets-

fordon och en mindre del till belysning samt uppvärmning av personalutrymmen. Energiförbrukningen motsvarar det totala energibehovet för ca 13 stycken villor.

Miljökonsekvenser

Stoftutsläpp, damning

Viss damning förekommer i samband med tippning, hantering och krossning av inlevererat returgips. Då verksamheten sker i en sluten hall blir dock emissionen av gipspartiklar liten och förväntas inte ge störningar för omgivningen. Partikel-emissionen är också försumbar jämfört med påverkan från Gyproc AB. Verksamheten bedöms inte medföra ett tillskott av partiklar som kan medföra ett överskridande av miljökvalitetsnormer. Vid normal drift förekommer ingen eller ringa påverkan på mark och vegetation. Vid torr och blåsig väderlek kan den diffusa damningen, som i mycket begränsad omfattning kan uppkomma vid lossning och hantering av råmaterial, innebära ett visst stoftpåslag på mark och vegetation inom närområdet. Stoffet häftar inte fast utan spolats bort av regn. Några negativa effekter på grund av stoftpåslag har inte kunnat konstateras i närområdet.

Återvinningen sker genom användning av mobil anläggning vars elverk drivs med dieselolja, miljöklass 1. Emissionen utgörs i huvudsak av kväveoxider (NO_x) och koldioxid medan stoft- och svaveldioxidutsläpp är litet. Dieselförbrukningen kan överslagsmässig uppskattas till ca 33 m³/år vid full produktion. Bidraget till lokala emissionen, av verksamhetens 87 ton koldioxid, 24 kg kolväten och 920 kg kväveoxider, bedöms som ringa, och är helt försumbar i förhållande till de samlade utsläppen i Håbo kommun och Uppsala län. Utsläppen bedöms inte heller påverka aktuella miljökvalitetsnormer. I samband med samråden har fråga tagits upp om elanslutning av återvinningsanläggningen. Bolaget konstaterar att en anslutningsström av 750 A krävs för att driva aggregat med tillhörande hjälputrustning. Anslutningskostnaden, enligt uppgift från E.ON, uppgår då till 110 000 kronor. Till detta kommer kostnader om 400 000 kronor för transformator, säkringar, kablage och installationskostnader. Total investeringskostnad blir ca 500 000 kronor. Driftkostnaderna, i form av abonnemang för 3 x 750 A huvudsäkringar, som med hänsyn till den låga utnyttjandetiden blir mycket kostsam. En mobil dieselgenerator, anpassad till återvinningsutrustningen är den billigaste lösningen då utrustningen endast utnyttjas kampanjvis och flyttas mellan olika länder. Bolaget motsätter sig villkor avseende transporter men arbetar internt för att minska miljöpåverkan av transportverksamheten. Som stöd för detta åberopas miljööverdomstolens praxis, grundat på dom i högsta domstolen (NJA 2004 sid 421). Domstolens praxis innebär i korthet att man tillämpat principen att villkor om transporter till och från en verksamhet endast ska meddelas när transporterna medverkar till att en kvalitetsnorm överskrids. Högsta domstolen har också uttalat att tillståndsprövningen av miljöfarlig verksamhet

normalt inte ska användas för en indirekt reglering av transportsektorn, till exempel särskilda avgaskrav på lastbilar och fartyg. Bolaget avser vid införskaffande av ny utrustning, välja sådana maskiner och fordon som har goda miljöprestanda.

Avfall och farligt avfall

Avfall i egentlig bemärkelse uppkommer inte i verksamheten. Vid en produktion av ca 25 000 ton returkips per år återvinns ca 22 500 ton gipspulver som går som råvara till Gyproc AB:s fabrik. Ca 250 ton järn och andra metaller skickades för återvinning. Mängden separerad kartong uppgår till ca 2 500 ton/år. Detta går till förbränning eller tillverkning av ekofiber alternativt används kartongen i komposteringsanläggningar. Allt material lagras inomhus i hallen. Farligt avfall förväntas inte uppkomma vid anläggningen. Eventuella oljebyten i lastmaskiner och återvinningsaggregat tas om hand av företaget som utför service. Detta gäller även blybatterier och annat material som klassas som farligt avfall. Eventuella lampor byts och omhändertas av extern entreprenör.

Buller

Den dominerande bullerkällan i närområdet är verksamheten vid Gyproc AB:s anläggning, där lossning av fartyg i hamnen samt fläktar i vissa processteg, ger förhöjda bullernivåer till omgivningen. Beräknad bullersituation från fasta anläggningar vid Gyproc AB visar att i området för bolagets anläggning ligger bullernivåerna mellan 35 och 45 dB(A). Bidraget till den totala bullernivån från bolaget bedöms som mycket litet eftersom verksamheten bedrivs inomhus i lagrings- och bearbetningshall med stängda portar samt generator och dieselmotor är väl isolerade. Buller från verksamheten bedöms inte ge upphov till en högre ekvivalent ljudnivå som riktvärde utomhus vid närmaste bostäder än:

50 dB(A) dagtid vardagar (kl. 07-18)

45 dB(A) kvällstid (kl. 18-22) samt lör-, sön och helgdagar

40 dB(A) nattetid samtliga dygn (kl. 22-07).

Nattetid gäller att momentana ljudnivån inte överstiger 55 dB(A) vid bostäder.

Om hörbara toner förekommer ska angivna värden sänkas med 5 dB(A).

Värden vid arbetslokaler för icke bullrande verksamhet kommer inte att överstiga:

60 dB(A) dagtid vardagar (kl. 07-18)

55 dB(A) kvällstid (kl. 18-22) samt lör-, sön och helgdagar

50 dB(A) nattetid (kl. 22-07).

Lokalisering

Verksamheten är belägen i Bålsta, ca 50 km väster om Stockholm på Gyproc AB:s fastighet Bista 4:27. Val av lokalisering har i första hand styrts av närheten till en gipstillverkare (Gyproc AB) som kan utnyttja den återvunna gipsen för fram-

ställning av nya gipsskivor. Gyproc AB:s fastighet omfattar idag ca 285 000 m², varav ca 95 000 m² utgör det egentliga verksamhetsområdet som är inhägnat med staket. Av den inhägnade ytan är ca 26 000 m² takytor medan den hårdgjorda ytan uppgår till ca 31 000 m². Närmaste granne i väster är E.ONs energiproduktionsanläggning. Detaljplanen anger att området är planlagt för industri. Närmaste bebyggelse (egen fastighet) är belägen ca 300 meter söder om verksamheten. Bostäder finns ca 475 meter sydväst om verksamheten och ca 700 meter västerut. En småbåtshamn finns ca 400 meter norr om bolagets anläggning.

De dominerande skälen för lokaliseringen till Bålsta kan sammanfattas enligt följande:

- Anläggningen är lokaliserad centralt i förhållande till stora befolkningscentra och minskar därför transporten av returkips.
- Närheten till en stor gipsskivetillverkare ger rationell hantering och minsta möjliga transportarbete till tillverkningsindustri.
- Verksamheten ligger i ett område planlagt för industriändamål.
- Infrastrukturen är väl utbyggd. Förslagen lokalisering domineras av en aktör med omfattande gipshantering, vilket innebär att inga nya ämnen eller föroreningar tillförs området.

Alternativa lokaliseringar

Bolaget har tillgång till vissa stödfunktioner i Örebro varför lokalisering till denna stad studerats som alternativ till Bålsta. Sammanfattningsvis faller dock Örebroalternativet på att det saknas gipstillverkning på orten. Lokalisering till Örebro skulle innebära omfattande transportarbete från återvinningsanläggningen till närmaste gipsskivetillverkare. Ytterligare en fördel med lokalisering med direkt närhet till Gyproc AB:s anläggning i Bålsta är tillgång till personal med vana att hantera och arbeta med gips.

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att anläggningen i Bålsta läggs ned, vilket innebär att gipsavfall i större utsträckning kommer att deponeras. Detta förväntas öka utsläppen av svavelföreningar och koldioxid samtidigt som en värdefull naturresurs går till spillo. Eventuell återvinning vid annan anläggning kommer att ge väsentligt högre utsläpp i samband med transporter.

Bedömningsgrunder

Planförhållanden

Detaljplan finns upprättad för Bista 4:27, av vilken framgår att fastigheten ligger inom område planlagt för industri. Planen vann laga kraft den 12 juli 1994.

Vissa detaljbestämmelser gäller för området av vilka följande kan nämnas:

- a₁: Bygglov krävs inte för att bygga till eller på annat sätt ändra industribyggnader samt inte heller för komplementbyggnader till befintlig verksamhet. Marklov krävs inte. Denna bestämmelse gäller endast för Gyproc AB:s verksamhet. Det bör observeras att bygglovsbefrielse inte innebär undantag från prövningsskyldigheten enligt miljöbalken eller yrkesinspektionens prövning med hänsyn till arbetsmiljön.
- p₁: Byggnader skall placeras minst 4 meter från fastighetsgränsen. Högsta bygnadshöjd varierar mellan 10 och 40 meter inom fastigheten.
- e₁: Maximalt 50 % av tomtytan får bebyggas.

Natur, kulturmiljö och friluftsliv

Inga negativa konsekvenser för naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv har kunnat identifieras.

Hälsa och säkerhet

Några allvarliga konsekvenser för miljön eller människors hälsa bedöms inte uppkomma vid haverisituationer eller mindre incidenter. Den allvarligaste händelsen ur miljöperspektiv är troligen brand i lokalen eller maskinutrustningen. Förutom bränsle (diesel), som förvaras utomhus i invallad tank, finns inte tillgängligt brännbart material i lokalen. Därför förväntas inte brand med någon större omfattning kunna uppkomma. Eventuella släckvattenmängder förväntas bli små och kommer i allt väsentligt att absorberas av gipset. Teoretiskt skulle en brand där gipspulver tillförs brandhärden kunna genom termisk sönderdelning av kalciumsulfat generera svaveldioxid. Det bör dock betonas att gips inte brinner och att det krävs en mycket stor energimängd för att svaveldioxid ska kunna utvecklas. I praktiken kommer gips att fungera som släckmedel vid brand. Ett scenario med svaveldioxidbildning har därför låg sannolikhet. Vid läckage i dieseltank eller bränsleledningar finns viss risk för förorening av grundvatten. Läckage har förekommit vid befintlig verksamhet. Efter detta har tanken placerats i invallning, varför ett läckage upptäcks omgående, varför inga omfattande skador på mark och grundvatten bör kunna ske. Dessutom kommer påkörningsskydd att monteras på dieselcisternen. Underlåtenhet att stänga portarna vid lossning av inkommande returkips kan förorsaka viss damning i omgivningen. Påverkan på den yttre miljön bedöms som marginell. För att minska risken har kameror installerats i hallen för att kunna övervaka verksamheten. Mindre oljeläckage från transportfordon och lastmaskiner samt återvinningsaggregat kan förekomma. Mängderna bedöms som små och absorption i gipspulvret begränsar spridning och skada. Sammantaget ger en riskanalys att de miljö- och hälsomässiga riskerna bedöms som små eller mycket små.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

11 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

Miljö kvalitetsnormer

Idag finns miljö kvalitetsnormer för föroreningar i utomhusluft, för olika parametrar i fisk- och musselvatten och omgivningsbuller. Planerad verksamhet kommer inte att leda till att miljö kvalitetsnormerna för luftföroreningar, vatten och buller överskrids.

Sammantagen bedömning av miljö påverkan

Planerad verksamhet bedöms sammantaget inte ha en betydande miljö påverkan. Området är redan sedan många år påverkat av likartad verksamhet och planerad verksamhet kommer att bedrivas i enlighet med ett väl genomtänkt egenkontrollprogram för att säkerställa att miljö påverkan från verksamheten minimeras.

Iakttagande av de allmänna hänsynsreglerna

Kunskapskravet

Bolaget har flerårig erfarenhet av att bedriva verksamheten. Lokalisering med direkt närhet till Gyproc AB:s anläggning i Bålsta gör att det finns tillgång till personal med vana att hantera och arbete med gips.

Försiktighetsmått

Verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med de skyddsåtgärder och det förslag till egenkontrollprogram som redovisats i ansökan.

Hushållningsprincipen

Huvudsyftet med verksamheten är att återvinna avfall från byggarbeten, vilket innebär god hushållning med jungfruliga råvaror och slutet kretslopp. Samlokalisering av återvinningsanläggningen och Gyproc AB:s produktionsanläggning gör att transporter kan minimeras. Den mark som tas i anspråk ligger i anslutning till produktionsområdet.

YTTRANDEN

Tillståndsnämnden i Håbo kommun anser att den största miljö påverkan som verksamheten har utgörs av dieselförbrukning och utsläpp från aggregat för återvinning av gips. Dieselförbrukningen för återvinning av gips motsvarar uppvärmning av 13 villor. Kommunfullmäktige i Håbo kommun har beslutat om ett lokalt mål för fossilbränslefri kommun år 2050. Enligt hänsynsreglerna ska bästa möjliga teknik användas. Det framgår inte av ansökan om den kan innebära en besparing att använda el istället för diesel. För att avgöra om det är skäligt att byta el-anslutning kan investeringen behöva vägas mot en eventuell långsiktig besparing vid användande av el och vilken payoff-tid detta skulle innebära.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

12 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

Bolaget är lokaliserat i anslutning till Gyproc AB:s anläggning. Gyproc AB ska så långt möjligt åtgärda de källor som orsakar diffus damning och verksamhetens tillstånd har förenats med villkor om att gipskontaminerade hårdgjorda ytor ska rengöras regelbundet. Detta eftersom boende i närområdet upplever damningen som störande. Det är svårt att särskilja påverkan från de båda verksamheterna då det ligger i anslutning till varandra. Bolaget måste därför se till att verksamheten inte ger upphov till diffus damning som kan ge upphov till olägenheter. Om körytor ger upphov till damning ska det finnas möjlighet att åtgärda detta.

BEMÖTANDE

Bolaget har tagit del av yttrandet i ärendet och lämnar följande synpunkter. Bolaget har i det återvinningskoncept, som tillämpas vid olika anläggningar i Sverige och utomlands, investerat i kompletta enheter där all nödvändig elektrisk energi produceras lokalt med hjälp av ett mobilt elverk (dieselmotor och generator). Kostnaden för att installera fast elektrisk anslutning vid anläggningen i Bålsta (750 A anslutningsström) har beräknats till ca 500 000 kronor. I kostnaden inkluderas transformator och kablage samt den elektriska installationen. Till detta kommer en fast avgift till nätägaren (E.ON) på ca 110 000 kronor.

Den elproducerande utrustningens totala verkningsgrad kan uppskattas till ca 41 %, vilket kan jämföras med verkningsgraden hos ett fossil- eller biobränsleeldat kraftverk, vilken uppgår till drygt 30 %. Vid samtidig produktion av värme blir den totala verkningsgraden högre men detta gäller i huvudsak vintertid i Sverige. Kostnaden för egenproducerad el (ca 137 MWh/år) blir något dyrare jämfört med levererad el via kraftnätet men den korta drifttiden i kombination med hög fast avgift samt den investering som redan gjorts i utrustning kan för närvarande inte motivera en övergång till fast anslutning.

Håbo kommuns mål om fossilbränslefri kommun står på intet sätt i strid med användningen av dieseldriven generator då inblandningen av biodiesel (FAME m.fl.) ökar ständigt vid produktion av fordonsdiesel. Som exempel kan nämnas att Preem i sin ACP Evolution diesel använder ca 20 % förnybar råvara. Det är således inte osannolikt att ren biodiesel kommer att finnas på marknaden år 2050.

LÄNSSTYRELSENS (MPD:s) BEDÖMNING

Ansökan avser en utökning av befintlig verksamhet. Den utökade verksamheten klassificeras enligt den i ärendet tillämpliga bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med **verksamhetskod 90.100**, anläggning för att genom mekanisk bearbetning återvinna annat avfall än farligt avfall, (provningsnivå B, länsstyrelsen). Tillståndet avser återvinning av maximalt 25 000 ton returkips per år. Av ansökan framgår att sanitetsavlopp från personalutrymmet leds till en sluten tank. Frågan om sanitärt avloppsvatten ingår inte i den nu aktuella tillståndsprovningen, den löpande tillsynen utövas av Tillståndsnämnden i Håbo kommun.

Miljöbalkens mål

Enligt 1 kap. 1 § MB syftar bestämmelserna i balken till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. MB ska tillämpas så att

1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Länsstyrelsen (MPD) gör i denna del den bedömningen att Bolaget visat att verksamheten kommer att bedrivas så att en hållbar utveckling främjas enligt 1 kap. 1 § MB.

De allmänna hänsynsreglerna

Enligt 2 kap. 2 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet (det s.k. kunskapskravet).

Enligt 2 kap. 3 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

14 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

eller miljön (den s.k. försiktighetsprincipen). I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 4 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga. Motsvarande krav gäller i fråga om varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism (den s.k. produktvalsprincipen).

Enligt 2 kap. 5 § MB ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning (de s.k. hushållnings- och kretsloppsprinciperna). I första hand ska förnybara energikällor användas.

Länsstyrelsen (MPD) gör i denna del den bedömningen att Bolaget visat att verksamheten med föreslagna skyddsåtgärder kommer att bedrivas enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § MB ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vid bland annat tillståndsprövning enligt 9 kap. MB ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. MB tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden. Ett tillstånd eller en dispens får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Länsstyrelsen (MPD) gör i denna del följande bedömning.

Detaljplan finns upprättad för Bista 4:27, av vilken framgår att fastigheten ligger inom område planlagt för industri. Planen vann laga kraft den 12 juli 1994. Hinder mot tillstånd utifrån detaljplanesynpunkt eller utifrån områdesbestämmelsesynpunkt föreligger därför inte.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § MB ska Länsstyrelsen säkerställa i ärendet att de miljö kvalitetsnormer som meddelats enligt 1 § samma kapitel uppfylls. Regeringen har i luftkvalitetsförordningen (2010:477) fastställt sådana normer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, benz(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel, bly, bensen, partiklar och ozon.

Regeringen har också utfärdat en förordning (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten. Det vatten som närmast kan beröras och som omfattas av de miljö kvalitetsnormerna är Mälaren, som är upptagen som "andra fiskevatten" i Naturvårdsverkets förteckning (2002:6) över fiskevatten som ska skyddas enligt förordningen om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Vidare har Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt, med stöd av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, fastställt kvalitetskrav för ytvatten- och grundvattenförekomster.

Länsstyrelsen (MPD) finner att den sökta verksamheten inte kommer att medföra att någon miljö kvalitetsnorm enligt ovan nämnda förordningar kommer att överskridas.

Bedömningen av om verksamheten befaras medföra skada eller olägenhet av väsentlig betydelse (2 kap. 9 § MB)

Länsstyrelsen (MPD) gör den bedömningen att någon sådan skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön som enligt 2 kap. 9 § MB kräver regeringens tillåtelse inte kan befaras i förevarande fall.

Motivering av villkor m.m.

Villkor

Sökt verksamhet avser återvinning av byggnadsavfall i form av returkips. En avfallsanläggning utgör alltid en potentiell risk för sin omgivning. Länsstyrelsen (MPD) anser därför att det är motiverat att meddela ett antal villkor rörande damning, buller och andra olägenheter.

För buller ska de i Naturvårdsverkets allmänna råd angivna riktvärdena för tillåtna ljudnivåer för nyetablering gälla.

Returkips tas emot och lagras för att därefter behandlas kampanjvis. All lagring och hantering sker enligt åtagande från Bolaget inomhus. För att säkerställa att närområdet inte påverkas negativt bör villkor formuleras som skydd mot störningar.

Hushållning med energi är ett viktigt område. För val av fordon, val av bränsle till fordonspark och återvinningsutrustning m.m. bör hushållning med ändliga resurser vara ett viktigt kriterium. Bolaget använder en dieseldriven generator för att driva sin mobila återvinningsanläggning. Bolaget har i ansökan redovisat kostnaderna för att ansluta generatorm till elnätet. Bolaget anger att den mobila generatorm är den såväl billigaste som smidigaste alternativet eftersom utrustningen endast utnyttjas kampanjvis och dessutom flyttas mellan olika länder. De redovisade kostnaderna för elanslutning (investeringskostnader plus abonnemang), bedöms av bolaget som mycket kostsamma, med hänsyn till den låga utnyttjandetiden. Bolaget uppger att kostnaden för egenproducerad el blir något dyrare jämfört med levererad el via kraftnätet men att den korta drifttiden i kombination med hög fast avgift samt den investering som redan gjorts i utrustning innebär att det för närvarande inte är motiverat med övergång till fast anslutning. Bolaget menar också att andelen inblandad biodiesel ökar stadigt vid produktion av fordonsdiesel och anser att det inte är osannolikt att ren biodiesel kommer att finnas på marknaden till år 2050. Vid inköp av utrustning och fordon kommer maskiner och fordon med god miljöprestanda att väljas.

Länsstyrelsen (MPD) konstaterar att dieseldriven generatorm ger upphov till utsläpp främst av koldioxid och kväveoxider vilket har påverkan på nationella miljömål om klimatpåverkan och frisk luft. Kommunfullmäktige i Håbo kommun har som lokalt miljömål tagit ställning för att bli en fossilbränslefri kommun år 2050.

Utsläppen från verksamheten kommer inte att leda till att någon miljö kvalitetsnorm kommer att överskridas. Länsstyrelsen (MPD) konstaterar att Bolagets påverkan på lokala miljön är ringa. Länsstyrelsens (MPD:s) uppfattning är dock att energiförsörjning genom ”grön” el, biogas, biodiesel eller annat förnybart energislag är att föredra jämfört användning av fossila bränslen. Bolaget anger att det sker en ökande andel inblandning biodiesel i fordonsdieseln. Om utvecklingen går mot att biodiesel kan ersätta nuvarande fordonsdiesel helt skulle detta kunna innebära en alternativ lösning, jämfört el, på Håbo kommuns framtida miljömål om fossilfria bränslen.

Länsstyrelsen (MPD) godtar Bolagets argument att företagets investering i dieseldriven generatorm inte gör det ekonomiskt rimligt att i dagsläget kräva övergång till eldrift, även om det vore miljömässigt motiverat. En förutsättningslös bedömning bör göras vid nyinvestering av elförsörjning rörande bästa teknik samt de miljömässiga och ekonomiska effekterna av vald teknik. Vid nyinvestering eller byte av elförsörjningen till återvinningsanläggningen uppfattar Länsstyrelsen (MPD) att t.ex. ett generatorbyte är en anmälningspliktig åtgärd enligt

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

17 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

21 § 3 förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Trots detta anser Länsstyrelsen (MPD) att ett villkor bör formuleras om krav på samråd med tillsynsmyndigheten för att tydliggöra detta.

Bolaget anger i sitt bemötande att det finns fordonsdiesel att tillgå med ca 20 % förnybar råvara, exempelvis Preem ACP Evolution diesel. Som anförts ovan ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd enligt 2 kap. 4 § MB undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga, den s.k. produktvalsprincipen. Länsstyrelsen (MPD) finner att det finns skäl att formulera villkor om att generatoren endast får drivas med fordonsdiesel som innehåller en andel förnybar råvara motsvarande minst den andel som finns i Preem ACP Evolution diesel, d.v.s. 20 %.

Länsstyrelsens (MPD:s) sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen (MPD) anser att, om föreskrivna villkor iakttas, verksamheten går att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i MB samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt, se bilaga 1.

Beslut om kungörelsedelgivning

Se bilaga 2.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagit länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöskyddshandläggare Lars Andersson, miljöskyddsenheten.

Roger Gustafsson

Ing-Marie Askaner

BILAGOR

1. Hur man överklagar
2. Beslut om kungörelsedelgivning

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

18 (18)

2011-06-09

Dnr: 551-4219-10

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kommunstyrelsen i Håbo kommun, 746 80 Bålsta

Tillståndsnämnden i Håbo kommun, 746 80 Bålsta

Gyproc AB, Box 153, 746 24 Bålsta